

ವಂತನು ಮೋಹ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ; ಅಂಥವನು ಕಾರ್ಯವೆಸಗುತ್ತಿದ್ದರೂ, ನಿಷ್ಕಾಮಿಯಾಗಿರುತ್ತಾನೆ.

೩. ಸಂತ್ಯಜ್ಞ: ಸಂತ್ಯಜ್ಞಿಯೆನ್ನುವುದು ಮೋಕ್ಷದ್ವಾರದ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ದ್ವಾರಪಾಲಕ. ಸಂತ್ಯಜ್ಞಿಯ ಅಮೃತಪಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದವನು ಯಾವ ಐಂದ್ರಿಯ ಸುಖಭೋಗಗಳಿಗೂ ಹಾತೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳನ್ನು ವಿನಾಶಮಾಡುವ ಸಂತ್ಯಜ್ಞಿಗಿಂತ ಮಧುರವಾದ ಸುಖಾನುಭವವು ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲವೆನ್ನಬೇಕು.

ಸಂತ್ಯಜ್ಞಿಯೆಂದರೆ ಏನು? ಯಾವುದನ್ನೂ ಆಶಿಸದೆ, ಬಂದೊಡಗದೆ ಇರುವ ಸಂಗತಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ತ್ಯಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಅಯಾಚಿತವಾಗಿ ಬಂದೊಡಗಿದ ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತನಾಗಿರುವುದು; ಎರಡೂ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಖಿನ್ನತೆಯನ್ನಾಗಲಿ, ಹರ್ಷವನ್ನಾಗಲಿ ಹೊಂದದೆ ಸಮದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ತಳೆಯುವುದು. ಇದೇ ಸಂತ್ಯಜ್ಞ. ಒಬ್ಬನು ಆತ್ಮಾ ರಾಮನಾಗುವ ತನಕ, ಸಂಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಸಂತ್ಯಜ್ಞಿಯ ಉಗಮದಿಂದ, ಹೃದಯವು ಪರಿಪೂತ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಏನನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಸಂತ್ಯಜ್ಞ ಮಾನವನು ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚ ವನ್ನೇ ಆಳುತ್ತಾನೆ.

೪. ಸತ್ಸಂಗ : ಸಾಧುಸಂತರ, ಮಹಾತ್ಮರ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಹವಾಸವೇ ಸತ್ಸಂಗ ಎನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದು ಮೋಕ್ಷದ್ವಾರದ ಇನ್ನೊಂದು ದ್ವಾರಪಾಲಕನಂತೆ ಇದೆ. ಸತ್ಸಂಗವು ಮನುಷ್ಯನ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ವಿಕಾಸಮಾಡುತ್ತದೆ; ಅವನ ಅಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕ ವ್ಯಥೆಯನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತದೆ. ಏನೇ ಆಗಲಿ, ಯಾವುದೇ ಆಪತ್ತುಗಳು ಒದಗಿಬರಲಿ, ಅದಷ್ಟೇ ಆಡೆತಡೆಗಳು ಉಂಟಾಗಲಿ, ಸತ್ಸಂಗವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಬಿಡಬಾರದು. ಜೀವನ ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ದಾರಿದೀಪದಂತೆ ಇರುವುದು ಈ ಸತ್ಸಂಗ; ದಾನ, ತಪಸ್ಸು, ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಾನುಷ್ಠಾನಗಳಿಗಿಂತ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸಾಧನೆ ಈ ಸತ್ಸಂಗ.

ನಮ್ಮ ಕೈಲಾದಷ್ಟು ಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಮಹಾತ್ಮರ ಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಕಗ್ಗತಲಿನಂತೆ ಹಬ್ಬಿರುವ ಅಜ್ಞಾನವು ಕರಗಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮಹಾತ್ಮರನ್ನು ಅಗೌರವದಿಂದ ಕಾಣುವವರು ಮಹಾನ್ ಸಂಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಇವು ನಾಲ್ಕು - ಆತ್ಮನಿಯಂತ್ರಣ, ವಿಚಾರ, ಸಂತ್ಯಜ್ಞ ಮತ್ತು ಸತ್ಸಂಗಗಳು ಸಂಸಾರ ಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟುವುದಕ್ಕೆ ಖಚಿತವಾದ ಮಾರ್ಗಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತ್ಯಜ್ಞಿಯು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಸಿದ್ಧಿ. ಸತ್ಸಂಗವು ದೈಯಸಾಧನೆಗೆ ಪರಮೋತ್ತಮವಾದ ಸಹಕಾರಿ ಸಾಧನ. ವಿಚಾರ ಮನೋಭಾವವೇ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಆತ್ಮನಿಯಂತ್ರಣವೇ ಪರಮಾನಂದ. ಆದ್ದರಿಂದ ಓ ರಾಮ, ಈ ಉದಾತ್ತ ಗುಣಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸು.

ಯೋಗವಾಸಿಷ್ಠದ ವಿಷಯವಸ್ತು

ವಸಿಷ್ಠರು ತಮ್ಮ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತಾರೆ:

ರಾಮ, ಈ ಶಾಸ್ತ್ರವು ೩೨,೦೦೦ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇದರ ಮೊದಲ ಭಾಗವನ್ನು ವೈರಾಗ್ಯ ಪ್ರಕರಣ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಮಾನವ ಜೀವನದ ನಿಜವಾದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹೃದಯ ಪರಿಶುದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಾಯ ೧೫೦೦ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಮುಂದಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಮುಮುಕ್ಷು ವ್ಯವಹಾರ ಪ್ರಕರಣ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡ ಸಾಧಕನ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೧೦೦೦ ಶ್ಲೋಕಗಳಿವೆ.

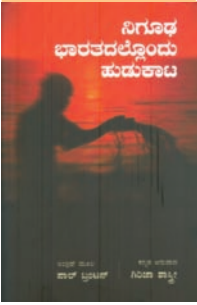
ತದನಂತರ ಬರುವುದೇ ಉತ್ತತಿ ಪ್ರಕರಣ. ಇದು ಸೃಷ್ಟಿಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಧ್ಯಾಯ. ಹಲವಾರು ಪ್ರೇರಣಾದಾಯಕ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಅವೆಲ್ಲವೂ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಸತ್ಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಜಗತ್ತು ಯಾವತ್ತೂ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿಯೇ ಇಲ್ಲ; ಆದರೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಹಾಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಅಷ್ಟೇ. ಇದಲ್ಲ 'ನಾನು' 'ನೀನು' ಎಂಬ ಎರಡು ಮಿಥ್ಯಾ ಭಾವನೆಗಳ ಆಟವಾಡು. ಇದೇ ಸತ್ಯ. ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ೭೦೦೦ ಶ್ಲೋಕಗಳಿವೆ.

ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಸ್ಥಿತಿ ಪ್ರಕರಣ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ನೈಜ ಅರಿವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವುದೇ ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ಉದ್ದೇಶ. ಇಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಈ ಸತ್ಯವನ್ನು ಕಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಜಗತ್ತು ಬರೀ ತೋರಿಕೆ ಮಾತ್ರ. ಅದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುವ ಬ್ರಹ್ಮತತ್ವವೇ ಸತ್ಯವಾದುದು. ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಐದನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದ ಹೆಸರು ಉಪಶಾಂತಿ ಪ್ರಕರಣ ಎಂದು. ಪ್ರಲಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಜಗತ್ತು ಉಡುಗಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ವಿವರ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಇದನ್ನು ಅಲಿಸುವುದರಿಂದ ಜಗತ್ತಿನ ಬಗೆಗಿನ ನಮ್ಮ ಮೋಹ ಕಳೆದುಹೋಗುತ್ತದೆ; ವಿವೇಕ ಜಾಗೃತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ೫೦೦೦ ಶ್ಲೋಕಗಳಿವೆ.

ಕಡೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವಾದ ನಿರ್ವಾಣ ಪ್ರಕರಣವು ಬಹಳ ವಿಸ್ತಾರವಾದುದು. ೧೪,೫೦೦ ಶ್ಲೋಕಗಳಿರುವ ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ವಿಷಯ ಮೋಕ್ಷದ ವಿವರಣೆ. ಇದರ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಮಾನವನಲ್ಲಿರುವ ಮೂಲಭೂತ ಅಜ್ಞಾನ ನಾಶವಾಗುವುದು; ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಮೋಹ ಮತ್ತು ಭ್ರಾಂತಿಗಳು ಅವಸಾನಗೊಳ್ಳುವವು. ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಭೌತಿಕ ದೇಹದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅದರಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ; ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಆಶೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿಹೋಗಿರುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಸಂಸಾರವಿಹೀನನಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ; ಅನಂತದೊಡನೆ ಏಕಾತ್ಮ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ.

ನಿಗೂಢ ಭಾರತದಲ್ಲೊಂದು ಹುಡುಕಾಟ

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೂಲ : ಪಾಲ್ ಬ್ರಂಟನ್

ಪ್ರಕಾಶಕರು : ರಾಷ್ಟ್ರೋತ್ಥಾನ ಸಾಹಿತ್ಯ, 'ಕೇಶವ ಶಿಲ್ಪ', ಕೆಂಪೇಗೌಡನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦೦೦೯

ಪುಟಗಳು : xviii+೪೦೪

ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದ : ಗಿರಿಜಾ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಬೆಲೆ : ₹ ೨೫೦

ಅಂತರೀಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಏಕೈಕ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಹೇಳುವ ರಮಣ ಮಹರ್ಷಿಗಳನ್ನು ವಿದೇಶೀಯರಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿದವರು ಪಾಲ್ ಬ್ರಂಟನ್. ೧೯೩೪ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಪಾಲ್ ಬ್ರಂಟನ್ ಅವರ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಕ್ಕಾಗಿ ಪಶ್ಚಿಮದ ಹುಡುಕಾಟವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಕೃತಿಯ ಅನುವಾದ 'ನಿಗೂಢ ಭಾರತದಲ್ಲೊಂದು ಹುಡುಕಾಟ' ೮೦ ವರ್ಷಗಳ ಅನಂತರ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದರೂ, ಈಗಲೂ ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೊದಲ ಹಾಗೂ ಕೊನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಂಟನ್ ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದು, ಇವುಗಳ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿನ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿ ನಾವೂ ಅವರಂತೆಯೇ ವಿನೀತ ರಾಗುತ್ತೇವೆ. ಋಷಿಗಳು, ಅವಧೂತರು, ಯೋಗಿಗಳಂತಹ ನಿಗೂಢ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಕತೆಗಳು ಸತ್ಯವೆ? ಆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರಾಚೀನ ಜ್ಞಾನರಾಶಿಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿದ್ದೇ? ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಶೋಧನಾಯಾತ್ರೆ, ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಲೇಖಕರು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದನ್ನೂ ಸೂಕ್ತ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರಗಳಿಲ್ಲದೆ, ಪ್ರಮಾಣವಿಲ್ಲದೆ ನಂಬದ ಆಜ್ಞೇಯತಾವಾದಿಯೊಬ್ಬ ಯಾವ ವಿದ್ವಾಂಸರೊಂದಿಗೂ ಚರ್ಚಿಸದೆಯೇ, ಕೇವಲ ತನ್ನನ್ನು ಮೂಕಿ ವಿಸ್ತೃತನನ್ನಾಗಿಸಿದ ಅನುಭವಗಳಿಂದಾಗಿ ಕಳೆದುಹೋಗಿದ್ದ ತನ್ನ ಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆದುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂಗತಿಯೇನಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದು ಬಹಳ ಕಾಲ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಂದು ಲೇಖಕರು ಹೇಳುವ ಉಪಭೋಗವಾದಿ ಮಾನಸಿಕತೆಯು ಇಂದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನೂ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ನಿಸರ್ಗದ ನಿಗೂಢ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರುವುದನ್ನೂ ಕಂಡರೆ, ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಇಂತಹ ಹುಡುಕುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವರು ಎಂದು ಅನ್ನಿಸದು. ಕೊನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ರಮಣರ ಪರಂಪರೆಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಯಾಗಿ ಯೋಗಿ ರಾಮಯ್ಯನವರನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ, ಭರವಸೆ ತಂದರೂ, 'ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಅಂತರಾತ್ಮವನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡಾಗಲೇ ತನ್ನ ದುಃಖಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ದಿವ್ಯತೆಯಿಂದೇ ಭಾವಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು' ಎಂಬ ಲೇಖಕರ ಅನುಭವವನ್ನು ನಂಬಲು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಯೋಚನೆಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸು ಎಂದು ಎಂದೂ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಭಾವನೆಗಳ ಮೂಲಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ನಿಜಾತ್ಮವು ತಾನಾಗಿ ಹೊರ

ಬಂದು, ಭಾವನಗಳು ತಾನಾಗಿ ಅಳಿದುಹೋಗುತ್ತವೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಮೂಸೆಯಿಂದ ಹೊರತೆಗೆದ ಅರಿವಿನ ತುಣುಕು ಗಳನ್ನು ಲೇಖಕರು 'ವಿಸ್ತೃತ ಸತ್ಯದ ಶಿಲಾಫಲಕಗಳ'ಲ್ಲಿ ಸೊಗಸಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಓದಿನಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದ ಘಟಿಂಗ ಹುಡುಗ ನೊಬ್ಬ 'ಭಾರತ' ಎಂಬ ಶಬ್ದದಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತನಾಗಿ, ನಕಾಶೆಯಲ್ಲಿನ ದೇಶವನ್ನು ನೋಡಿಯೆ ಮೈ ನವಿರೆದ್ದು, ಆಸಕ್ತಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಜೀವನದ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಭಾರತ ಹಾಗೂ ಏಷ್ಯದ ಕೆಲವು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಒಳನೋಟ ಪಡೆಯುವ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುವುದು ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿದೆ.

ಸಂತೆಗೆ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿ, ಕೊನೆಗೆ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆಗೆ ಯಾರು ಮಾರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರಲ್ಲಿಗೆ ತೆರಳಿ ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಂತೆ ಬ್ರಂಟನ್ ಅವರ ಹುಡುಕಾಟ. ಈಜಿಪ್ಟ್‌ನ ಮಾಂತ್ರಿಕನಿಂದ ಮೊದಲು ಮಾಡಿ, ರಮಣರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ, ವಿವಿಧ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿ ಅನಂತರ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ರಮಣರನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿದ್ದರೂ, ಪರಿಗಣನೆಗೆ ಯೋಗ್ಯರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ, ಇವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನೆಬಹುದು.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಯೋಗಿ ಚಂಡೀದಾಸ್ ಲೇಖಕರು ಈ ಹಿಂದೆ ನೋಡಿ, ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರ ಶಿಷ್ಯ ಮಾಸ್ಟರ್ ಮಹಾಶಯರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿ, ಅವರನ್ನು ಮುಂದೆ ನೋಡಲಾರಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದಾಗ, ಎಲ್ಲಿಂದ ಯಾತ್ರೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಎಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಿ, ನೀವು ದೇಶ ಬಿಟ್ಟೊಡನೆಯೇ ತೀವ್ರ ಕಾಯಿಲೆ ಬೀಳುವಿರಿ, ಸಾಯದೆ ನಿಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಋಣಾನುಬಂಧವಿರುವ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯೊಬ್ಬರ ಬಳಿ ಬರುವಿರಿ, ಮತ್ತೂ ಮೂರು ಬಾರಿ ಬರುವಿರಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮುಂಬಯಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಹಿಂದಿರುಗುವ ಹಡಗಿನ ಟಿಕೆಟ್ ಅನ್ನೂ ಕೊಂಡಮೇಲೆ, ಅಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಬಂದ ಮದ್ರಾಸಿನ ವೆಂಕಟರಮಣಿಯ ಕಾಗದ ನೋಡಿ, ರಮಣರ ಬಳಿ ಮತ್ತೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ರಮಣರ ಜತೆಗಿನ ಎರಡನೆಯ ಭೇಟಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಚಯ
ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮನೋಭಾವವಿರದೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಒಪ್ಪಿ ಅನು
ಯಾಯಿಯಾಗುವ ವಿವರಗಳಿವೆ. ನಿರಾಶಾವಾದದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ